ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਮੈਨ

Authors: A P J Abdul Kalam with Arun Tiwari

Adapted by Ananya Parthibhan

ਅਗਨੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਨੂੰ ਲਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਰਾਕੇਟ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੇਰੀਆਂ ਆਮ ਹਨ, ਪਰ ਦੇਸ਼ ਸਮਝਣ ਦੇ ਮੂਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡੀਆਂ ਹੀ ਸਨ।

ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਰੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਤਲਬ ਕੱਢ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਨੇਖੇ ਵਿਕਲਪ ਸੁਝਾਏ। ਅਮੁਲ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਰਟੂਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਗਨੀ ਨੂੰ ਈਂਧਣ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੱਖਣ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ! ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਟੀਮ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਕਈ ਮੌਕੇ ਯਾਦ ਆਏ ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਟੀਮ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਸਾਡਾ ਮਨੋਬਲ ਵਧਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਅਤੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ।

"ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਮੌਕਿਆਂ ਨਾਲ ਉਨੀਆਂ ਹੀ ਵੱਡੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੇ। ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕਮੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤੀ, "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਅਗਲੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਵਿੱਚ ਅਗਨੀ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲਤਾਪੁਰਵਕ ਲਾਂਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਮੇਰੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਊਰਜਾ ਮੁੜ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ! ਆਪਣੇ ਜੋਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਲਗਾ ਕੇ ਅਤੇ ਇੱਛਾ-ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ 22 ਮਈ 1989 ਨੂੰ ਲਾਂਚ ਤੈਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਮੀ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਇਸ ਲਾਂਚ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਆਏ ਸਨ।

ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕੰਢੇ ਉੱਤੇ ਸੈਂਰ ਕਰਨ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ ਜੋ ਪੂਰੇ ਚੰਨ ਨਾਲ ਜਗਮਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲਹਿਰਾਂ ਗਰਜ ਕੇ ਉੱਠੀਆਂ ਅਤੇ ਚੱਟਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਆ ਕੇ ਡਿੱਗੀਆਂ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਅਗਨੀ ਲਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋਵਾਂਗੇ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਚੁੱਪੀ ਤੋੜੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕਲਾਮ, ਕੱਲ੍ਹ ਅਸੀਂ ਅਗਨੀ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਕਿਵੇਂ ਮਨਾਈਏ? ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਲ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਹੈ?" ਇਹ ਇੱਕ ਸਰਲ ਸਵਾਲ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ। ਮੈਂ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ? ਉਹ ਕੀ ਸੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ।

"ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲੱਖ ਬੂਟੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ। ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਦੋਸਤਾਨਾ ਚਮਕ ਨਾਲ ਚਮਕ ਉੱਠਿਆ। "ਤੁਸੀਂ ਅਗਨੀ ਲਈ ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈ ਰਹੇ ਹੋ। ਅਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ਰੂਰ ਸਫਲ ਹੋਵਾਂਗੇ," ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿੱਘੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 7:10 'ਤੇ ਅਗਨੀ ਨੇ ਉਡਾਣ ਭਰੀ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਲਾਂਚ ਸੀ। ਇਹ ਰਾਤ ਦੀ ਡਰਾਉਣੀ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਜਵਲ, ਤਾਜ਼ੀ ਸਵੇਰ ਵਿੱਚ ਜਾਗਣ ਵਰਗਾ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਜ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਕੰਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਫਲ਼ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਿਰਫ ਛੇ ਸੌ ਸਕਿੰਟਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਉਡਾਣ ਨੇ ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਥਕਾਵਟ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਫਲ ਮਿਲਿਆ ਸੀ! ਇਹ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਅਤੇ ਰਹੇਗਾ।

THE END

Click below to follow us:

